

Byla C-315/20

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2020 m. liepos 13 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Consiglio di Stato (Valstybės Taryba, Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. spalio 10 d.

Apeliantas:

Regione Veneto

Kita apeliacinio proceso šalis:

Plan Eco S.r.l

Pagrindinės bylos dalykas

Ginčas yra susijęs su galimybe vežti į Sąjungos valstybę narę mechaniškai apdorotas mišrias komunalines atliekas, kuriose nėra pavojingų atliekų, jei apdorojant pirmines atliekas iš esmės nebuvo pakeistos jų pirminės savybės.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

SESV 267 straipsnis.

Prejudicinis klausimas

„Teisingumo Teismo prašoma atsakyti, ar:

atsižvelgiant į tai, kad mišrios komunalinės atliekos, kuriose nėra pavojingų atliekų, buvo mechaniškai apdorotos šiluminės energijos gavybos iš atliekų įrenginyje (operacija R1/R12, nurodyta Aplinkos kodekso C priede) ir kad atlikus šią apdorojimo operaciją teoriškai paaiškėjo, jog apdorojimas iš esmės nepakeitė

mišrių komunalinių atliekų pirminių savybių, tačiau joms priskirtas Europos atliekų katalogo (EAK) 19 12 12 kodas, kurio šalys neginčijo;

priimant sprendimą dėl to, ar pagrįsti kilmės valstybės prieštaravimai dėl prašymo išduoti išankstinį leidimą vežti apdorotas atliekas į Europos Sąjungos valstybės narės gamybos įrenginį siekiant jas panaudoti kogeneracijai arba kitaip kaip energijos gamybos priemone, kuriuos pateikė kilmės valstybės įgaliota institucija, remdamasi Direktyvos 2008/98/EB principais, ir ypač prieštaravimai, kurie šioje byloje yra grindžiami toliau nurodytais argumentais:

žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos principu (13 straipsnis), savarankiškumo ir artumo principais, įtvirtintais 16 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią „[v]alstybės narės, bendradarbiaudamos su kitomis valstybėmis narėmis, imasi atitinkamų priemonių, kai tai yra būtina arba rekomenduotina, skirtų įkurti integruotą ir tinkamą atliekų šalinimo įrenginių ir mišrių komunalinių atliekų, surinktų iš privačių namų ūkių, įskaitant atvejus, kai surenkamos ir kitų gamintojų atliekos, naudojimo įrenginių tinklą, atsižvelgiant į geriausią turimą technologiją“; to paties 16 straipsnio 2 dalies paskutiniame sakinyje įtvirtintu principu, pagal kurį „[v]alstybės narės taip pat gali apriboti išvežamų atliekų kiekį aplinkosaugos sumetimais, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 1013/2006“; tos pačios 2008 m. direktyvos 33 konstatuojamąja dalimi, kurioje nurodyta, kad „[t]aikant 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo, mišrios komunalinės atliekos, nurodytos to reglamento 3 straipsnio 5 dalyje, išlieka mišriomis komunalinėmis atliekomis, net jei jos yra apdorojamos iš esmės nepakeičiant jų savybių“;

Europos atliekų katalogas ir atliekų klasifikavimas (šiuo atveju priskiriant prie EAK 19 12 12 kodo, t. y. atliekų, gautų mechaninio apdorojimo įrenginiuose ir skirtų naudojimo operacijoms R1/R12) prieštarauja (Sąjungos teisės) atliekų, kurios prieš mechaninį apdorojimą buvo mišrios komunalinės atliekos, vežimo nuostatomis, ir, jei atsakymas būtų teigiamas, kokiomis sąlygomis ir apimtimi?

Konkrečiai kiek tai susiję su atliekų, susidariusių apdorojus mišrias komunalines atliekas, vežimu, ar [Direktyvos 2008/98/EB] 16 straipsnio nuostatos ir jos 33 konstatuojamoji dalis, kurios yra aiškiai susijusios su atliekų vežimu, yra viršesnės už Europos atliekų kataloge nurodytą klasifikavimą?

Jeigu Teisingumo Teismas mano esant reikalinga ir naudinga, jo prašoma patikslinti, ar minėtas katalogas yra norminio pobūdžio ar tik paprastas techninis sertifikatas, skirtas užtikrinti vienodą visų atliekų atsekamumą.“

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas, visų pirma 33 konstatuojamoji dalis, 13 ir 16 straipsniai.

2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo, visų pirma 21 konstatuojamoji dalis, 2, 3, 4 ir 12 straipsniai.

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

2006 m. balandžio 3 d. *Decreto legislativo n. 152 (Codice italiano dell'ambiente)* (Įstatyminis dekretas Nr. 152; Italijos aplinkos kodeksas), būtent jo 182 *bis* straipsnis, kuriame įgyvendinant Direktyvą 2008/98 ir joje įtvirtintus savarankiškumo ir artumo principus numatyta naudoti mišrias komunalines atliekas viename iš artimiausių gamybos ar surinkimo vietų įrenginių; ir 184 straipsnis, kuriame pabrėžiama, kad pakeistos „atliekos, susidariusios mechaniškai atrenkant kietąsias komunalines atliekas“ nebepiskiriamos prie „specialiųjų“ atliekų; D priedas, kuriame pateiktas Europos atliekų katalogas (EAK).

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso apibūdinimas

- 1 Ginčas yra susijęs su išankstiniu leidimu, dėl kurio transporto bendrovė *Plan-eco s.r.l.* pagal Reglamento Nr. 1013/2006 4 straipsnį pateikė prašymą Veneto regionui, kad galėtų eksportuoti atliekas, apdorotas bendrovės *Futura s.r.l.* (toliau – *Futura*) įrenginyje, į cemento gamyklą Slovėnijoje kogeneracijai. Šias atliekas apdorojusi bendrovė (gamintojas) klasifikavo pagal EAK priskirdama joms kodą 19 12 12 pagal Italijos aplinkos kodekso D priede pateiktą Europos atliekų katalogą kaip mechaninio atliekų, įskaitant medžiagų mišinius, apdoravimo įrenginio atliekas, kuriose nėra pavojingų medžiagų. Šalys sutaria dėl klasifikavimo. Ginčas kilo dėl to, kad Veneto regionas atsisakė išduoti eksporto leidimą. *Plan-eco s.r.l.* apskundė šį atsisakymą išduoti leidimą *Tribunale Amministrativo Regionale (TAR) per il Veneto* (Veneto regiono administracinis teismas), kuris patenkino jos skundą. Tuomet Veneto regionas pateikė apeliacinį skundą dėl šio sprendimo *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

Esminiai pagrindinės bylos šalių argumentai

- 2 *Plan-eco s.r.l.* teigia, kad vežti skirtos atliekos yra specialiosios atliekos, nes jos susidaro mechaniškai apdorojant kitas atliekas, klasifikuojamos priskiriant prie EAK kodo 19 12 12, prie kurio konkrečiai priskiriamos atliekos, susidariusios apdoravimo įrenginiuose panaudojant pirmines atliekas, atsižvelgiant į tai, kad tos atliekos susidaro įmonės, kuri naudoja atliekas kaip kurą, veikloje. Tokiam teiginiui pritarė administracinis teismas, kuris atliekų klasifikavimą priskiriant prie EAK kodo 19, prie kurio priskiriamos specialiosios atliekos, susidariusios vykdant pramoninę veiklą ir teikiant paslaugas, palygino su atliekų klasifikavimu priskiriant prie EAK kodo 20, prie kurio priskiriamos komunalinės atliekos, apimančios ir mišrias atliekas. Šis teismas taip pat teigė, kad pagal EAK

kodą 19 12 12 kaip specialiosios atliekos turėtų būti klasifikuojamos ir pirminės komunalinės atliekos, kurioms taikoma speciali procedūra, nes jos paverčiamos nauju ir skirtingu produktu.

- 3 Veneto regiono teigimu, Europos atliekų katalogas, šiuo atveju Aplinkos kodekso D priedas, turi techninio sertifikato, bet ne teisės akto pobūdį, ir jame yra keletą sričių apimančių skyrių, taigi negali būti vieningos sąsajos tarp EAK ir atliekų klasifikavimo kaip komunalinių ar specialiųjų atliekų; todėl ne visos atliekos, klasifikuojamos pagal EAK kodą 20, yra vien komunalinės atliekos, o kodas 19 neapima vien tik specialiųjų atliekų. Atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, Veneto regionas teigia, kad tas pats EAK kodas 19 12 12 yra taikytinas atliekoms, susidariusioms mechaninio apdorojimo įrenginiuose, nesvarbu, ar tai iš pradžių buvo komunalinės, ar specialiosios kilmės atliekos, nes po apdorojimo atliekų klasifikavimas priklausytų nuo to, ar buvo pakeistos pirminės atliekų savybės. Šį teiginį patvirtina Direktyvos 2008/98 33 konstatuojamoji dalis, kurioje konkrečiai dėl atliekų vežimo nustatyta, kad mišrios komunalinės atliekos išlieka mišriomis komunalinėmis atliekomis, jeigu jos yra apdorojamos iš esmės nepakeičiant jų savybių.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 4 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nekyla abejonų dėl faktinių aplinkybių tikrumo. Akivaizdu, kad naudojimui skirtos atliekos, kurias *Futura* mechaniškai apdorojo, iš pradžių, t. y. prieš tokį apdorojimą, buvo mišrios komunalinės atliekos. Po apdorojimo šios atliekos buvo teisingai klasifikuojamos priskiriant jas prie EAK kodo 19 12 12, kurio šalys neginčijo. Veneto regionas atsisakymą išduoti leidimą tarptautiniam vežimui į Europos Sąjungos valstybę narę grindė tuo, kad atliekų judėjimo tikslais, neatsižvelgiant į joms suteiktą EAK kodą, svarbu įvertinti tai, ar atliekos yra priskiriamos mišrioms komunalinėms atliekoms, jei mechaniškai apdorojant pirmines atliekas iš esmės nebuvo pakeistos jų pirminės savybės. Šiuo atveju taip ir buvo.
- 5 Atsižvelgiant į šias faktines aplinkybes, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar yra lemiamas remiantis Europos atliekų katalogu vežamoms atliekoms teisingai pagal Aplinkos kodekso D priedą priskirtas kodas (šiuo atveju – EAK kodas 19 12 12), nes jos buvo mechaniškai apdorotos įrenginyje, neatsižvelgiant į tai, ar taikytas mechaninis apdorojimas iš esmės pakeitė atliekų, kurios iš pradžių buvo mišrios komunalinės atliekos, savybes (tokiu atveju būtų pripažįstama teisė eksportuoti atliekas kaip specialiąsias) ar jų nepakeitė; ar vis dėlto lemiamą reikšmę turi apdorotų atliekų pirminis pobūdis, kai mechaniškai jas apdorojant iš esmės nebuvo pakeistos pirminės jų savybės, taigi atliekų, susidariusių po apdorojimo, klasifikavimas priskiriant EAK kodą būtų reikšmingas tik tuo atveju, kai atliekos prarastų savo pirmines savybes (šiuo atveju Veneto regiono nustatytas eksporto draudimas būtų pagrįstas).

- 6 Norint išspręsti šį klausimą, reikia išaiškinti Sąjungos teisės nuostatas, kurias prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo prejudiciniame klausime, todėl Teisingumo Teismo prašoma patekti savo nuomone.

DARBINIS VERTINMAS